

INTERVENCIÓN DO PRESIDENTE DA XUNTA NO DEBATE SOBRE O ESTADO DA AUTONOMÍA 2015

1. UN DEBATE POLA GALICIA DO FUTURO

Señora presidenta do Parlamento,
Señoras e señores deputados do Grupo Mixto, do Bloque Nacionalista Galego, de Alternativa Galega de Esquerdas, do Partido Socialista e do Partido Popular de Galicia;
Asistentes na Tribuna deste Parlamento;
Galegas e galegos:

O que comeza hoxe é o meu último Debate sobre o Estado da Autonomía como presidente da Xunta nesta IX lexislatura, mais non o derradeiro que todas as galegos e galegos temos por diante. A vida do noso país continuará, porque o país está vivo e seguirá estando despois de que este Parlamento se disolva o próximo ano e finalice o actual mandato democrático.

É esa Galicia, a Galicia que transcende eleccións e dirixentes, a que nos convoca sempre. É esa Galicia, 'esa terra fácil de amar á que tiven a honra de servir -como a definiu o presidente Albor-, a que nos cita tamén hoxe aquí, neste debate e neste contexto.

1.1 COA VISTA NA GALICIA DE MAÑÁ

Por iso, eu preséntome hoxe ante vostedes, e ante todos os galegos, coa vista posta nesa Galicia, na Galicia do futuro; e solicítolles que todos a teñamos presente nas análises e nas propostas que vamos a debater nestes días.

Non me presento aquí, e agardo que vostedes tampouco, para limitarnos a un mero balance, porque iso é o que farán os cidadáns cando se culmine completamente esta lexislatura e examinen o traballo –de goberno ou de oposición— que nos encomendaron.

Non me presento aquí, e agardo que vostedes tampouco, como candidato a nada, senón como servidor de todos os galegos. Servidor dos galegos de hoxe, e servidor dos galegos do mañá.

1.2 COS PÉS NA GALICIA DE HOXE

A todos eles podemos dicirlles agora que Galicia ten futuro, e que ten un futuro certo. Nel, por suposto, segue a haber problemas que afrontar, demandas ás que dar resposta, e retos polos que continuar loitando. Pero cara a el dirixímonos liberados de incertezas propias doutros momentos, noutros pobos ou con outros gobernos.

- Liberados, digo, da inseguridade que nos condicionaba non hai tantos anos, cando non coñeciamos nin as dimensións nin os límites da crise, que Galicia –como o conxunto de España-- comeza a deixar atrás.
- Liberados da inestabilidade xerada por quen pensa que a fortaleza dunha comunidade se mide pola tensión identitaria, cando onde realmente radica é na unidade da cidadanía coa que Galicia si conta.
- E liberados da inconsistencia doutros gobernos que centran os seus esforzos en xestos superfluos, e non nunha fonda xestión, que é o que Galicia precisa, merece, e reclama.

Porque, señorías, non existen gobernantes infalibles nin en posesión de verdades irrefutables. Quen pense o contrario comete o erro máis grave en calquera representante público, que é deixar de escoitar os cidadáns para escoitarse unicamente a si mesmo.

Galicia é dona do seu futuro e, por iso, eu procuro estar atento ao que Galicia diga. É no inconformismo das galegas e dos galegos, onde atopo o impulso para seguir traballando por eles, onde encontro a motivación para tomar cada decisión.

Porque Galicia é estable, pero non é inmóbil. Non recoñezo o meu pobo nunha Galicia que sofre resignada os problemas. Tampouco nunha Galicia cegada por modelos foráneos. A Galicia que me deu a honra de ser presidente en 2009 e en 2012 é unha Galicia moderna cunha presenza transcendente en España e en Europa, e que quere xogar o seu propio papel en cada momento.

Señorías, os galegos que representamos preocupáanse por cuestións reais, esíxennos lexitimamente solucións reais, e pídennos respostas reais. Conforman un pobo maduro, consciente da realidade de cada momento, tamén deste; e precisan unha Administración, e un Parlamento, que actúe coa súa mesma clarividencia.

Penso que o Goberno galego deu respostas reais cando os cidadáns nos reclamaron afrontar a recesión económica con decisión, e sen titubeos.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Respostas que evitaron os problemas derivados do déficit que sufriron outras comunidades, porque nós fomos quen de reduci-lo ano a ano.
- Respostas que permitiron controlar a débeda.
- Respostas que fixeron posible manter e mesmo mellorar os servizos públicos esenciais, aos que hoxe destinamos 8 de cada 10 euros do presuposto dos galegos.
- Ou respostas que blindaron o noso autogoberno, en vez de perdelo sometendo o noso financiamento á dependencia e vixilancia do Goberno central, como si ocorreu –e segue ocorrendo– noutras comunidades.

Penso que o Goberno galego deu tamén respostas reais cando os cidadáns solicitaron trazar un camiño que fixese posible, entre todos, alcanzar o comezo da recuperación. Aínda hai outro camiño difícil por diante, mais ese principio alcanzámolo:

- Coa recuperación do emprego, de xeito ininterrompido nos últimos 23 meses.
- Coa recuperación da economía: xa acumula sete trimestres seguidos crescendo.
- Coa recuperación do consumo: no que levamos de ano o índice de vendas do comercio polo miúdo medrou un 3,3 %.
- Coa recuperación da confianza, sostida e firme nos índices de confianza empresarial e dos consumidores desde principios de 2013.
- Coa recuperación da fe en nós mesmos e nas nosas posibilidades de futuro.

O Goberno galego deu respostas reais ata o de agora, e propónse seguir dando respostas reais no novo contexto cara ao que Galicia se dirixe. Porque se a nosa terra se renova constantemente, nós temos que renovarnos con ela. Con novas políticas, con novos equipos que se adecúen ás novas demandas e ás novas aspiracións da xente.

Escoitar os galegos é un exercicio preceptivo e vinculante para calquera goberno. A Xunta fíxoo, estao a facer, e comprométese a seguir facéndoo, para, deste xeito, introducir os cambios, as melloras e tamén, con autocrítica, as rectificacións que, coa máxima intención de interpretar a súa vontade, a cidadanía nos demande en cada momento.

Ese compromiso ten o seu reflexo máis recente na renovación do Executivo autonómico que se materializou a pasada semana, e que precisamente foi concibida para unha situación

económica e social que tamén está cambiando. En efecto, a nova estrutura procura responder ao sentir popular:

- Ao sentir de que os efectos da recuperación cheguen a todos os cidadáns, obxectivo que centra en exclusiva todos os recursos da nova Consellería de Política Social, pero que é de todo o Goberno.
- Ao sentir de que poidamos seguir falando de creación de emprego, e por iso as competencias laborais transferíronse á área que debe dinamizar a economía.
- Ao sentir de que os sectores primarios poidan fortalecerse, cunha Consellería de Medio Rural e cunha Consellería do Mar que centren todos os seus esforzos en cadanseu ámbito.
- E ao sentir de protexer o noso, e que o impulso social e o impulso económico se complete tamén cun impulso territorial. Para isto, reforzáronse a área de Medio Ambiente e Territorio, por un lado; e a de Infraestruturas e Vivenda, por outro.

Pero, señorías, xa teño dito que ningún destes obxectivos comeza ou remata na remodelación do Goberno, por máis que esta sexa un punto de inflexión importante para conseguilo; como o serán tamén os Orzamentos para 2016 que aprobaremos o próximo luns e que, xa lles adianto, contarán cun aumento significativo de recursos respecto ao exercicio actual. O maior incremento presupostario desde 2008, en coherencia coa mellor situación na que nos atopamos.

É certo que afrontamos o futuro máis inmediato cun Goberno renovado e cun presuposto reforzado, pero non podemos esquecer que:

o camiño que volve construír unha Galicia próspera empeza no traballo feito desde 2009, grazas á colaboración e ao esforzo de moitas galegas e galegos,

e rematará cando o conxunto dos cidadáns se sintan parte dela.

2. RECUPERACIÓN PARA TODOS

Señorías, Galicia anticipouse na loita contra a crise, e Galicia vai anticiparse tamén para aproveitar o inicio da recuperación.

Se o escenario que se abre coa mellora económica nos permite ser máis flexibles non é para que mudemos de arriba abaixo o que fixemos ao longo dos últimos anos, senón para que

empreguemos, con máis intensidade, pero coa mesma responsabilidade, os novos medios cos que contamos, incidindo nos acertos para non repetir no futuro os erros do pasado.

A primeira das prioridades é que o actual escenario de crecemento sexa percibido por todos os cidadáns. Que ninguén quede excluído. Porque:

se a loita contra a crise foi posible entre todas as galegas e galegos,

a recuperación tamén ten que dirixirse a todos eles.

A meta non mudou porque a nosa razón de ser e de traballar é a mesma que nos últimos anos: son as persoas. O que cambiou non é o camiño nin a fin do camiño, o que cambiou é que todos xuntos fomos capaces de percorrer o treito máis duro do camiño.

Sería imposible ter chegado ata aquí sen un pobo que, desde a súa vida cotiá, porque o percibían por riba das palabras que negaban a realidade, sinalou a ruta axeitada antes que os seus propios gobernantes; e que se esforzou paso a paso durante estes anos. Hoxe ese pobo esixe con toda lóxica e lexitimidade que non se lle deixe atrás nesta nova etapa. A Xunta de Galicia estará ao seu carón.

Durante todo este tempo, cada un dos membros deste Goberno puxo o máximo de si mesmo para acompañar as galegas e os galegos nese esforzo e que este non fose en balde. E abofé que non o foi.

Era a nosa responsabilidade facelo e debiamos tamén facelo con responsabilidade. Iso levounos a ser, en moitas ocasións, portadores de malas noticias, pero entendemos que a nosa obriga non pasaba nin por ocultar o que tiñamos por diante nin por xerar falsas expectativas a unha cidadanía cuxo sacrificio xa fora desperdiciado e á que nunca se lle debería ter mentido.

Todos os gobernos dos últimos anos quixeramos ter feito aínda máis, pero todos os gobernos, cada exercicio, dispoñíamos aínda de menos. Seguramente a comparecencia que se produciu en maio de 2010 no Congreso dos Deputados por parte do presidente do Goberno naquel momento é o que mellor ilustra a constrición orzamentaria que afectou a todas as administracións, tanto á estatal como ás autonómicas ou locais. Foi o último en darse conta ou, mais ben, o último en recoñecelo.

Asolagados polos problemas cotiáns que se derivan da crise estivemos inmersos na dificultade de xestionar a maior escaseza.

Eu sinto persoalmente cada cidadán que considera que non lle axudamos cando precisaba de nós ou que pense que non estivemos ao seu carón coa intensidade que reclamaba.

Con independencia de que, como dixen ao inicio desta intervención, non existen gobernantes infalibles e cometemos erros polos que debemos desculparnos e rectificar; é certo que en moitas ocasións tivemos que dicir que non de xeito consciente. Máis das que quixeramos. Tamén, ás veces, sen a explicación que se requiría, o que é inescusable.

Pero dixemos non porque tiñamos o compromiso de dicirlle a verdade aos galegos, por crúa que fose; e un compromiso de responsabilidade con todos eles, por riba dos sabores que este supuxese.

Vímonos, contra o noso desexo, obrigados pola situación, a dicir moitas veces que non para que hoxe poidamos dicir que si.

Para poder dicirlles ás galegas e galegos que as prioridades da Xunta, por máis que as nosas respostas non fosen sempre as que se querían dicir nin escoitar, foron sempre as mesmas: os galegos e as galegas.

E para poder dicirlles agora que o que si mudou son as nosas expectativas e, xunto a elas, as nosas capacidades orzamentarias para comezar a satisfacelas.

Señorías, en 2009, neste Parlamento, falamos de forma reiterada sobre como iamos afrontar o burato de máis de 2.300 M€ que nos vimos obrigados a devolver ao Goberno central. Nos seguintes anos, sobre como adaptarnos a un contexto orzamentario sempre á baixa: chegamos a ter que xestionar ata 2.200 M€ menos que o Goberno que nos precedeu. A diferenza con este momento é, por tanto, evidente: hoxe estamos a falar sobre como imos dirixir os 400 M€ máis dos que dispoñemos para o próximo ano 2016.

Pois ben, Galicia non precisa que dirixamos eses recursos a un sobreesforzo para alcanzar os obxectivos do déficit. Non o precisa porque cumpriremos este ano co 0,7% marcado, como cumprimos sempre e como seguiremos cumprindo en 2016.

Galicia non precisa que dirixamos eses recursos a reparar un exceso de endebedamento porque somos a segunda autonomía onde menos aumentou desde 2009

Galicia non precisa afrontar un incremento dos gastos financeiros, porque nos últimos anos nós non tivemos que acudir ao Fondo de Liquidez posto en marcha para as comunidades que non podían autofinanciarse; e porque agora, neste ano, accedemos ao Fondo de Facilitade Financeira con condicións moi beneficiosas (tipo 0 durante tres anos, ver compensada a anualidade das liquidacións negativas de 2008-2009, e sen estar suxeitos a ningunha tutela por parte do Estado).

Señorías, Galicia non precisa sacar facturas dos caixóns porque as temos contabilizadas e pagámolas nun prazo medio de inferior a 20 días, 25 por debaixo da media nacional.

Galicia non precisa compensar a ausencia de fondos europeos, porque conseguimos seguir sendo rexión prioritaria nos presupostos comunitarios. E acadamos máis de 4.000 M€ de fondos agrarios ata 2020.

E Galicia tampouco precisa dirixir os novos recursos sen criterio, porque estamos marcando as prioridades no Plan Estratéxico 2015-2020, e o estamos facendo mediante un traballo de diálogo cos cidadáns.

Señorías, nada disto é preciso porque, aínda que non sempre soubemos facernos entender, a responsabilidade coa que actuamos evitouno. É froito desa política responsable polo que hoxe podo anunciarlles que:

o incremento orzamentario de 2016 se vai a destinar, en exclusiva, a que as galegas e os galegos perciban a recuperación directamente, nos seus fogares. E procurando facelo de forma equitativa.

- Vaise destinar ao apoio das persoas que máis o precisan.
- Vaise destinar aos traballadores e familias que se esforzaron en apoiar as galegas e galegos que máis precisaban de nós.
- Vaise destinar a que Galicia sexa o lugar que máis se preocupe das necesidades das nenas e dos nenos.
- Vaise destinar á maior rebaixa de impostos que nunca adoptara a facenda galega nun único presuposto.

Señorías, ese é o noso compromiso e iso é o que imos a facer: a recuperación das contas públicas destinarase á recuperación dos cidadáns, e comezando loxicamente polos máis vulnerables.

2.1 RECUPERACIÓN PARA OS MÁIS VULNERABLES

Señorías, o compromiso coas persoas que teñen máis dificultades é un mandato dos galegos sempre.

Basta con recordar a contribución dos nosos emigrantes, e do apoio que agora nós lles devolvemos a moitos deles.

O exemplo dos cidadáns en situacións como o accidente ferroviario de Santiago.

Os datos de doazóns e o comportamento cidadán cada vez que desde o Servizo Público de Saúde se pide a súa colaboración.

A resposta dos galegos ante necesidades humanitarias, como a dos refuxiados de Siria que estamos afrontando conxuntamente co resto de España e de Europa.

Hai mostras dabondo para poder dicir que Galicia é un pobo comprometido coas persoas que máis o precisan.

Esta pauta de compromiso cos máis vulnerables ten tamén o seu reflexo no Goberno en normativas como a Lei de inclusión, e en medidas de todo tipo.

- No aumento xeral das partidas neste eido: hoxe son case un 18 % maiores que o pasado exercicio, e seguirán medrando en 2016.
- Pero tamén de xeito concreto, no maior apoio ás entidades de iniciativa social, que contan cun 80 % máis de recursos que no inicio da lexislatura.
- No aumento da partida para a RISGA, un 130% máis que en 2009.
- Nas axudas de emerxencia social, que son hoxe case un 50% máis que en 2009.
- No mantemento do complemento das pensións non contributivas, que só aboan en España outras 3 CCAA.
- Ou nas axudas que reciben os universitarios que, por causas sobrevidas ou imprevistas, teñen dificultades para continuar os seus estudos.

Son todas elas medidas que, en conxunto, fan deste que vivimos o momento de maior compromiso social por parte dun Goberno autonómico. Pero que, lonxe de rematar agora que se rexistra unha mellora económica, imos reforzar.

Porque señorías, sabemos que a crise que vivimos durante os últimos anos ten aínda consecuencias moi duras para moitas persoas. Uns quixeron tapar a crise e a nós non nos vai cegar a realidade da recuperación.

Sabemos que a recuperación que comezamos a ver non se nota aínda en moitos fogares.

E por tanto sabemos que temos que seguir a carón desas persoas que seguen atrapadas no paro ou das que, tendo emprego, tamén presentan carencias moi severas. Máis aínda cando, xunto a eles, teñen menores dos que facerse cargo.

Esta convicción de que temos que axudarlles, señorías, non hai que adornala con palabras, como parece ser a tendencia ultimamente, senón que debe traducirse en feitos. Con ese propósito, en xuño aprobamos un Plan de loita contra a desigualdade económica, que debemos seguir desenvolvendo e ampliando.

Unha parte importante das medidas foron deseñadas ao longo dos últimos meses, pero cómpre estar vixiantes. Primeiro, para garantir que chegan a todas e cada unha das familias que o precisen. Segundo, para amplialas en todos e cada un dos ámbitos en que sexa necesario.

Un dos eidos de actuación prioritarios é o que ten que ver cos menores. E neste sentido:

- Ao convenio que temos para facer chegar ás familias que o precisen alimentos para os menores nas vacacións escolares;
- Desde este curso tamén teñen a súa disposición axudas de 50 euros por alumno para material escolar; ademais das que existían para a adquisición de libros de texto.
- Ou, recentemente, impulsamos un programa pioneiro de loita contra a pobreza para menores de 18 anos.

Os desafiuzamentos derivados da falta de ingresos son outro ámbito especialmente delicado. E, por máis que sexan menos que na media nacional, tamén nos temos dedicado a iso de forma intensa.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Primeiro, tentando evitar que os desaloxos se produzan, e así, ampliamos as prestacións dos Programas Reconduce e Realoxa ás familias e ás persoas en risco de desafiuzamento por falta de pagamento do alugueiro.
- Logramos que distintas entidades financeiras se comprometesen a que, neste tipo de casos, as familias poidan permanecer preferentemente na vivenda; así como a poñer á nosa disposición vivendas baleiras.
- Iniciamos os trámites para crear un censo de inmobles que ofrecer cando o desaloxo se teña que facer efectivo.
- E aprobamos o Bono de Alugueiro Social, con axudas de 150 € ao mes.

En definitiva, tomamos todas as medidas necesarias para despexar calquera risco posible que poida deixar unha familia galega sen casa por motivos económicos.

Estes dous ámbitos –a atención dos menores e a garantía dunha vivenda– son probablemente os máis importantes polo seu impacto, pero non son os únicos. A nosa vontade é, na medida en que sexamos capaces, detectalos todos.

Cada decisión debe nacer co compromiso de que, cando un galego teña problemas acuciantes, poidamos darlle respostas axeitadas. Nese compromiso está a Xunta, están moitas entidades sociais coas que traballamos e que fan un extraordinario labor, e queremos que estean tamén os municipios e as deputacións.

Por iso, nas próximas semanas convocaremos ás entidades locais a unha reunión, para trazar un protocolo coordinado, e que se sumen a novas medidas:

- Como poñer en marcha un Programa para evitar os cortes de luz por impago ás familias galegas máis vulnerables, asumindo o custo de dúas mensualidades da tarifa.
- Seguir axilizando a tramitación da Risga para garantirlles aos beneficiarios que, unha vez que o seu expediente entre na Xunta, a lista de espera sexa practicamente cero.
- Igualmente, facilitar a maior autonomía daqueles que teñen dificultades, poñendo a súa disposición o material de apoio á mobilidade que precisen –a través dun servizo público de préstamo–. Por exemplo, andadores, cadeiras de rodas ou camas articuladas.

- E, así mesmo, que familias con baixos salarios reciban tamén bonificacións do gasto de medicamentos equivalentes ás que xa recoñece a lei para os parados sen prestación ou os perceptores da Risga.

2.2 RECUPERACIÓN PARA OS DESEMPREGADOS

Acometer os problemas máis urxentes das persoas en situación de exclusión social é unha obriga ineludible, sen dúbida. Pero non é a solución última do problema, nin moito menos. A mellor forma de inclusión é o emprego.

Non cabe dúbida de que neste extremo a situación é mellor que o pasado ano, e é mellor que cando comezamos a lexislatura. Non en van:

- A baixada do desemprego non é un feito illado, é unha tendencia consolidada durante 23 meses consecutivos. Hoxe hai 22.466 menos parados que hai un ano, e 63.050 menos que cando comezou a lexislatura.
- A suba da afiliación á Seguridade Social tampouco é un feito illado, é unha tendencia consolidada nos últimos dezaioito meses. Hoxe hai preto de 21.000 persoas máis cotizando en Galicia das que había o ano pasado nestas datas.
- E esa suba da afiliación comeza a notarse tamén entre os máis novos. No que levamos de ano, incrementouse nun 7% o número de afiliados menores de 30 anos, máis do dobre que na media de España.

Todos eles son datos esperanzadores, pero insuficientes.

- Insuficientes para as 215.737 persoas que seguen en situación de desemprego,
- Insuficientes para os mozos desempregados e os parados de longa duración que, probablemente, teñen as maiores dificultades para saír desa situación.
- Ou insuficientes para os cidadáns que desexan consolidar a súa pequena empresa ou emprender unha actividade como saída laboral, pero que aínda senten dificultades para facelo.

Son insuficientes para todos eles, e en consecuencia tamén insuficientes para nós.

Señorías, para que sexa realmente efectiva unha recuperación para todos, debemos seguir facendo fincapé nos colectivos que máis dificultades están a ter para sumarse a ela.

Gustárame referirme, en primeiro lugar, aos mozos e aos parados de longa duración. Dous colectivos que sufriron e sofren coa dureza dos efectos da crise, e nos que por iso concentramos boa parte dos nosos esforzos. En ambos os dous casos, agradezo aos axentes sociais que pactasen con nós as iniciativas a tal fin.

Para os mozos, confírmolles que daremos continuidade ao Plan de Emprego Xuvenil, cuxas liñas de actuación beneficiaron a 48.000 mozos en 2014, ano no que –por certo– Galicia se converteu na comunidade na que máis baixou o desemprego entre os menores de 30 anos.

O paro neste colectivo segue a ser, con todo, inasumible e, por iso, temos a decisión de:

- Afondar nos procesos de atención personalizada que oriente os mozos á mellor saída laboral.
- Impulsar e ampliar a formación dual, para abrir así novas oportunidades de acceso ao mercado laboral
- Continuar co programa de incentivos á contratación de mozos, cuxas axudas ascenden a entre 7.000 e 8.200 euros en cada caso.
- Ou seguir subvencionando durante un ano a afiliación á Seguridade Social dos menores de 30 anos que se establezan como autónomos.

Igualmente, tamén ampliaremos o próximo ano o plan en vigor para parados de longa duración e con cargas familiares. Malia que desta situación saíron no último ano un total de 8.400 persoas, continúa a ser necesario que traballemos polas que aínda seguen nela. E así:

- Seguirán a ser colectivo prioritario dos programas de cooperación con entidades sen ánimo de lucro,
- Ou reforzarse a oferta formativa que se está a desenvolver ao abeiro desta iniciativa.

Señorías, hai galegos con traballo ou en busca del que –como se ve– son máis vulnerables, pero tamén existen ‘empregadores’ que precisan dunha atención especial pola nosa parte. Estou a pensar en autónomos, en pemes, en comerciantes, en cooperativas... que cargaron sobre os seus ombros un peso importante da crise e aos que debemos dar tamén o protagonismo que merecen na recuperación.

Á súa disposición puxemos ao longo dos últimos anos facilidades de toda clase. Por exemplo:

- Desde 2013, estendemos ao segundo e ao terceiro traballador as axudas para a contratación indefinida por parte de autónomos.
- Dos 3.000 avais, préstamos, e axudas directas que concedemos nesta lexislatura a empresas galegas, o 99 % foi para pemes.
- Só no último ano, apoiamos máis de 1.100 proxectos, é dicir, tres cada día.
- Incluímos na Lei de emprendemento un total de cinco deducións fiscais que abaratasen a actividade económica.
- Tamén ao abeiro desta normativa, simplificamos a posibilidade de abrir un negocio. A eliminación con carácter xeral da licenza previa é sen dúbida o expoñente máis importante desta decisión.
- Temos prevista a redución a 300 € do capital mínimo para crear unha cooperativa, que é un dos aspectos máis innovadores do Proxecto de Lei de economía social que remitimos á Cámara.
- Ou temos xa en marcha o Programa Capacita, dirixido a mellorar a formación e a capacitación de 10.000 emprendedores, chegando a máis de 4.000 empresas.

En definitiva, facilidades económicas e facilidades administrativas nas que seguiremos aprofundando no que resta de lexislatura, cun salto cualitativo básico que nos permite o novo contexto e que decidimos aproveitar na recente remodelación do Executivo.

Ligar a política laboral á promoción económica e industrial é unha oportunidade para que sigamos falando cada vez máis de emprego e cada vez menos de paro. Esa é a nosa ambición, e con ese obxectivo seguiremos traballando.

2.3 RECUPERACIÓN PARA OS TRABALLADORES

Señorías, podémonos marcar o obxectivo dunha recuperación inclusiva -para todos-, porque a buscamos entre todos, loitando conxuntamente ante a crise, para que ninguén quedase excluído.

Os galegos apoiámonos os uns nos outros para poder chegar ata aquí. Moitas galegas e galegos tiveron que axustar a súa chegada a fin de mes para que outros puidesen ter algunha perspectiva de poder comezalo. Nesta liña, este Goberno tivo que adoptar medidas difíciles e tamén pospoñer outras.

Agora que nos situamos nun contexto de mellora, convén non esquecer que os sacrificios de moitos traballadores evitaron un empeoramento aínda maior. Nalgúns casos, xa comezamos a telo en conta, e así seguirá sendo en todos eles a medida que a mellora económica nolo siga permitindo.

Así, no caso dos empregados públicos:

- Xa comezamos a aplicar nas últimas ofertas de emprego o aumento ata o 50 % da taxa de reposición para os servizos públicos –que o Estado incluíu a petición de Galicia--.
- Ademais, este mes de outubro faremos efectiva a devolución doutro 25% da paga extra correspondente ao ano 2012, que se suma ao 25% aboado xa, e ao que seguirá o 50% restante, que será efectivo en 2016.
- E tamén lles avanzo que abordaremos coa mesa sectorial un mecanismo para que os concursos de traslados sexan máis áxiles, sinxelos e con maior periodicidade.

O esforzo dos traballadores non só serviu ao conxunto do pobo de Galicia; non só serviu para despexar o futuro común; senón que tamén serve para que hoxe esteamos en condicións de que eles se poidan beneficiar máis directamente del e, con eles, as persoas que son as que máis importan.

O esforzo das familias galegas non é en balde. Nin o foi ao longo desta crise nin o o pode ser ao longo das súas vidas. É tempo de recoller os froitos.

Por iso, quero anunciarlles que nos orzamentos de 2016 concretaremos a baixada fiscal máis intensa, en coherencia coa política fiscal que defendemos e en coherencia coa política fiscal que merecen os galegos despois destes anos.

A este respecto, saben que durante a crise mantivemos distintas rebaixas selectivas en eidos que consideramos estratéxicos, como a demografía, a innovación, as enerxías renovables, o rural, a vivenda (os valores sobre os que se calculan estes impostos reducíronse á metade nesta lexislatura), ou o sector do transporte (que desde o pasado 1 de xaneiro está exento, como saben, do imposto especial sobre hidrocarburos).

Señorías, en total, case 190 M€ de exencións fiscais desde 2009 a 2014.

É unha cantidade importante, e en ámbitos importantes, pero que sempre tivemos a aspiración de poder completar ata alcanzar unha política fiscal máis xusta para todos os contribuíntes. E agora podemos comezar a satisfacela.

Así, en 2016:

- Ademais de afondar en rebaixas de impostos sectoriais, ás que me referirei máis adiante na miña intervención, anúnciolles que:
- Reduciremos o imposto da renda das persoas físicas á gran maioría dos contribuíntes, de xeito que Galicia se situará entre as comunidades co menor IRPF autonómico de España para as rendas medias e baixas.
- E, igualmente, o 99 % dos galegos non pagarán o imposto de sucesións e doazóns cando herden como fillos, pais, avós, netos ou cónxuxes. E o 1% restante pagará menos.

Isto é así porque, en herdanzas deste tipo, quedarán exentos deste imposto os primeiros 400.000 €. E só se tributará a partir desa cifra.

En definitiva, unha baixada de impostos sen precedentes en beneficio de todos os galegos que non tería sido posible sen un esforzo sen precedentes de todos os galegos

Dos traballadores públicos, aos que xustamente nos propoñemos agora corresponder.

Do Goberno, logrando máis recursos ao abeiro da loita contra a fraude fiscal que, por exemplo, en 2014 permitiu 181 millóns de euros a maiores, un 20% máis que no anterior.

E, sobre todo, do conxunto das familias galegas, que foron na crise as que nos marcaron as prioridades e que serán agora na recuperación as que o seguirán facendo.

2.4 RECUPERACIÓN PARA AS FAMILIAS

Porque señorías, este goberno trata de que as súas prioridades coincidan coas do pobo que ten a honra de representar.

Por iso a nosa prioridade é o emprego; por iso a nosa prioridade é que as galegas e galegos poidan chegar a fin de mes; e por iso a prioridade da nosa política social son as persoas e, primeiro, as nenas e os nenos.

Nada é máis importante para unha nai ou un pai que os seus fillos. Tamén o ten que ser para este Goberno. As nais e os pais preocúpanse polo porvir dos seus fillos e traballan cada día por poder proporcionarlles o mellor posible. Queremos contribuír a iso coa redución do impostos de sucesións e doazóns... pero tamén poñendo os nosos esforzos en deixar a quen nos ha de suceder unha terra en mellores condicións que a que herdamos.

As nais e pais preocupápanse polo seu porvir mais antes dedican todo o seu tempo, no traballo e na casa, para poder dar aos seus fillos a mellor das infancias. Queremos estar ao seu carón na maior responsabilidade das súas vidas.

Debemos facelo porque supón asegurar o futuro do país. Porque, como Goberno, debemos loitar contra un problema estrutural, que vén de décadas atrás, como é o da crise demográfica.

Pero, sobre todo, debemos facelo porque as políticas dos gobernos teñen que estar a carón dos seus cidadáns no que máis lles importa.

Temos a ambición de que Galicia se sitúe entre os lugares con maiores atencións públicas sociais e sanitarias á infancia. Non só en España, senón tamén chegar a poder equipararnos cos lugares máis avanzados de Europa neste eido.

Ese é un dos principais obxectivos que lles marquei aos novos conselleiros de Política Social e Sanidade, e que deben abordar conxuntamente.

Non só queremos que en Galicia se dean maiores prestacións para que nazan galegos, senón que eses galegos que nazan teñan as maiores prestacións para desenvolverse.

Facer deste país un lugar mellor para ter fillos pero, sobre todo, o mellor lugar posible para ser nena ou neno. Ese é o noso obxectivo, señorías; unha meta ambiciosa, tanto como a determinación de que a nosa terra teña futuro.

Unha meta ambiciosa, aínda que non unha meta nova. Queremos redobrar esforzos no apoio á infancia, en coherencia coas diferentes decisións que fomos adoptando ao longo destes anos.

Así, no eido sanitario:

- Galicia iniciou a vacinación infantil antipneumocócica, que finalmente se estendeu ao resto de España.
- Defendemos a vacinación contra a varicela antes dos tres anos, e o Ministerio accedeu a incluíla no calendario nacional.
- Nas farmacias xa se pode adquirir a nova vacina contra o meningococo B tal e como insistiu a nosa Comunidade Autónoma.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- E teremos sempre un calendario vacinal infantil ao máximo das posibilidades legais e orzamentarias.
- A isto sumamos plans sanitarios concretos como o é o da prevención da obesidade infantil, que levamos desenvolvendo en Galicia desde marzo de 2014; ou da proba de cribado a recém nacidos, que é o máis completo de toda España.

No eido social, Galicia xa é, co desenvolvemento do Plan demográfico, a Comunidade con máis axudas á natalidade:

- Así, as nais e pais galegos non teñen que pagar as garderías a partir do segundo fillo e moitas outras non teñen que pagar nada se as súas condicións económicas non llelo permiten.
- Dispoñen de máis de 20.500 prazas en escolas infantís sostidas con fondos públicos, de xeito que hoxe ofrecen cobertura a 1 de cada 3 cativos (cumprindo así a ratio aconsellada pola Unión Europea).
- Teñen novos métodos de conciliación, como as casas-niño no rural, ou o servizo de axuda no fogar para a infancia.
- Deducen da súa declaración da renda –no caso das máis baixas– 360 € polo primeiro fillo, 1.200 polo segundo e 2.400 polo terceiro.
- Teñen prioridade á hora de solicitar as axudas ao alugueiro ou á adquisición dunha vivenda; tamén cando vaian ser pais, aínda antes de que naza a súa filla ou fillo.
- No caso das familias numerosas galegas teñen bonificacións adicionais, por exemplo, no prezo do transporte metropolitano.

E, xa lles adianto que seguiremos adoptando medidas nesta liña. Así:

- Continuaremos apostando na Xunta pola flexibilidade laboral, que xa beneficia a máis de 7.700 empregados públicos. Queremos que a Administración sexa a primeira en dar exemplo da conciliación da vida familiar e laboral, que convén trasladar tamén ás empresas privadas. Deberíamos facer unha proposta conxunta sobre os horarios laborais actuais.

E ademais, en consonancia cos países máis avanzados no apoio á infancia:

- Ampliaremos o bono gardería para que todos os pais e nais que queiran levar aos seus fillos a unha escola infantil –e non teñan praza nunha gardería da Xunta– reciban unha axuda.
- Crearemos o bono coidador no rural. É dicir, apoiaremos as familias tamén naqueles casos onde non existe escola infantil na que poidan deixar os seus fillos.
- E, igualmente, ademais de favorecer a conciliación, tamén queremos contribuír a afrontar os gastos básicos que supón o nacemento dun fillo: alimentación, cueiros, mudas... E faremolo con axudas directas de 100 euros ao mes para cada neno que naza a partir do 1 de xaneiro.

Estableceranse en función da renda per cápita familiar, de tal xeito que esta axuda de 100 euros mensuais poderá chegar a máis de 8 de cada dez familias.

Señorías, cando na miña primeira intervención como presidente nun Debate sobre o Estado da Autonomía dediquei boa parte do meu tempo a tratar este asunto, boa parte da oposición tentou ridiculizalo con tópicos que non comparto. Hoxe a crise demográfica en Galicia é algo do que xa estamos todos concienciados e que xa nos preocupa a todos.

Pois ben, do mesmo xeito que todos debemos ser conscientes da importancia deste problema estrutural; somos conscientes de que ningunha muller nin home terán fillos por patriotismo pensando no futuro do país ou porque o seus representantes públicos o teñan entre os seus obxectivos; pero, iso si, todas esas mulleres e homes que decidan dar o paso de telos, si poden estar seguros de que se hai un Goberno que lles vai apoiar a eles e, por riba de calquera outra cousa aos seus fillos, é este.

A crise demográfica vén de moi atrás e atallala é un obxectivo que non acadaremos nun curto prazo.

Co tempo compararemos nas estatísticas se o acadamos; pero o que si poderemos comparar a curto prazo é que aquí se apoia aos fillos máis que nunca antes e, imos poñer todo da nosa parte, máis que en ningures.

Porque, señorías, o proceso de recuperación sería incompleto, e por tanto, inútil, se non se acompaña dos cambios necesarios para adaptarnos á Galicia do futuro, e por tanto, tamén:

- Aos servizos públicos do futuro,

- Ao territorio do futuro,
- E á economía do futuro.

3. PREPARACIÓN DO FUTURO

3.1 DOS SERVIZOS PÚBLICOS DO FUTURO

Señorías, hoxe temos uns bos servizos públicos. A miúdo se cuestionan, e moitas veces cunha crueza que non merecen nin os profesionais que os defenden cada día co seu traballo, nin os cidadáns que os sosteñen cos seus impostos. Por iso, gustaríame compartir con vostedes os tres motivos polos que se pode repetir, cantas veces queiramos, esa afirmación: temos uns bos servizos públicos.

Ao primeiro xa aludín. A profesionalidade das miles de persoas que traballan na Educación Pública, na Sanidade Pública, e nos Servizos Sociais Públicos, son a a súa principal garantía.

A segunda razón é o que conseguimos entre todos nos últimos anos. Hoxe podemos dicir que fomos quen de asegurar a viabilidade do Estado de Benestar para, deste xeito, poder agora continuar mellorando as prestacións sociais e adaptándoas ás necesidades do futuro. Velaí o terceiro motivo. Se se pode dicir que temos uns bos servizos públicos é tamén porque somos conscientes –eu desde logo o son, como a maioría dos galegos– de que nin son perfectos nin tampouco son inmutables.

- Do mesmo xeito que os galegos non queren ter a mesma educación, a mesma sanidade e os mesmos servizos sociais que hai dez anos...
- Tampouco nós podemos conformarnos e temos que traballar pola educación, a sanidade e os servizos públicos que haberá dentro dunha, dúas ou tres décadas.

O que lles propoño, por tanto, é adaptarnos como o fan o conxunto dos galegos, e deseñar conxuntamente a folla de ruta que asegure os nosos servizos públicos para o futuro.

Pode que algún de vostedes pense que estreitar lazos entre goberno e oposición non está de moda. En cambio, eu penso que o rompedor, o verdadeiramente rompedor, sería que hoxe saísemos deste hemiciclo co compromiso de trazar xuntos algo do que lles importa aos cidadáns. E o futuro dos servizos públicos sería, sen dúbida, un bo comezo.

Señorías, a experiencia dos últimos anos demostra que hai marxe para continuar facendo os servizos públicos máis eficientes sen afectar as prestacións que reciben os cidadáns.

- Comezando, por suposto, polo día a día da Administración, onde a busca de ineficiencias é xa un comportamento consolidado nun interminable listado de medidas, que creo que temos que agradecerlle á crise, e que desde logo, debemos continuar sempre.

Pero tamén no funcionamento dos propios servizos públicos tomáronse decisións neste sentido. O incremento do consumo de xenéricos (do 10 % en 2009 a máis do 43 % actualmente), a compra centralizada de medicamentos (cun aforro estimado duns 43M€), ou a posta en marcha da Plataforma Loxística do Sergas son algúns dos máximos expoñentes neste sentido.

O exercicio dunha maior eficiencia fixémoslo con notable intensidade nos últimos anos, e o meu compromiso é continuo sempre que sexa posible porque a viabilidade dos servizos públicos é, tanto en tempos de crise como de bonanza, a primeira clave para poder falar da súa continuidade.

Porque ese é o obxectivo final: ser capaces de que a Educación Pública, a Sanidade Pública e os Servizos Sociais Públicos dean resposta a cidadáns que viven nun mundo que xa non é como o de antes.

3.1.1 EDUCACIÓN PÚBLICA

Señorías, no eido da Educación Pública, penso que temos un gran camiño andado no triplo obxectivo de garantir que o seu acceso estea ao alcance de todos, que sexa trilingüe, e que mire o futuro empregando para iso as ferramentas do futuro.

Así o corrobora o informe PISA, para o que Galicia é a comunidade cun sistema educativo máis equitativo, por diante de case todos os países da OCDE. Igualmente, tamén destaca que a taxa de abandono escolar está hoxe no 18,8 %, por debaixo da media nacional, e sete puntos menos que a cifra que había en 2009.

O que lles propono é, por tanto, afondar nun camiño que se está demostrando útil.

Útil, primeiro, para consolidar un modelo educativo que non exclúa a ninguén.

- Que garanta axudas para libros de texto (no último curso houbo máis de 90.000 familias beneficiadas) e para material escolar (que chegarán a máis de 81.000).

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Que garanta o acceso ao comedor: hoxe hai 72.000 prazas sostidas con fondos públicos (un 23% máis que en 2009).
- Que garanta o transporte escolar, con máis rutas que en ningún outro lugar de España, á disposición de máis de 93.000 rapaces.
- Que garanta as mellores infraestruturas: desde 2009, investimos 74 M€ para adecuar medio centenar de colexios ou institutos.
- Que garanta unha maior oferta no caso da FP, que hoxe ten un 50% máis de prazas que en 2009, máis de 100 ciclos de nova creación, ou novas posibilidades como a FP a distancia.
- Ou que garanta, no caso da Universidade, as taxas máis baixas de toda España, un compromiso que manteño e que non abandonarei namentres sexa presidente.

Señorías, cremos que educación pública ten que ser de acceso universal, pero tamén aspiramos a que siga modernizándose.

Por iso, comunícolles que lle teño encargado ao conselleiro desta materia a elaboración dun plan que trace os instrumentos, e os prazos, necesarios para cumprir a dobre ambición que nos marcamos desde 2009.

- Por un lado, a ambición de que todos os nenos galegos reciban as súas clases en galego, en castelán e en inglés. Hoxe, 90.000 rapaces (4 de cada 10), xa reciben esta educación trilingüe, e a nosa vocación é chegar ao 100 % e iniciar tamén os estudos necesarios para abrir este proceso á Universidade.
- Por outro, a ambición de dixitalizar completamente as nosas escolas. Contamos para iso co Programa Abalar (que xa beneficia máis de 52.000 alumnos), así como coa Plataforma de Contidos Dixitais, que este ano xa permite acceso gratuíto a contidos curriculares en liña a máis de 6.000 rapaces.

Mellor acceso, máis idiomas e máis tecnoloxía. Esas son as tres patas que sustentan a transformación que está a vivir a Educación Pública, na que, como lles digo, queremos afondar con máis intensidade, e que compartimos con todos os docentes, que, día a día, dan o mellor de si mesmos para que outros poidan facer o mesmo no futuro.

Reforzar o labor e a autoridade docente foi unha preocupación nos últimos anos, e seguireo a ser.

- Para manter a nosa comunidade como a que ten máis profesores por alumno.
- Para seguir reforzando a autonomía dos centros, a través dos contratos – programa (xa en vigor en 350 centros).
- Para darlles máis instrumentos que aseguren a mellor convivencia nos centros, como fixemos a través da Lei de convivencia.
- Ou para permitirlles que dediquen a práctica totalidade do seu tempo ao ensino. E nese senso, anúnciolles que imos promover a progresiva creación de prazas de auxiliares administrativos nos centros, comezando por aqueles que teñen máis de 400 alumnos nunha 1ª fase, atendendo así unha demanda de máis de dúas décadas dos equipos directivos.

Señorías, é a nosa obriga corresponder ao gran esforzo que fan os docentes en todos os niveis educativos, e permítanme que a este respecto faga unha referencia expresa ao ámbito da Universidade.

A súa responsabilidade é visible en moitos aspectos, tamén na simplificación da estrutura do Plan de financiamento universitario en vigor, así como na aposta polo financiamento baseado nos resultados.

Ambos os criterios volverán marcar tamén a proposta económica para os próximos anos que xa acordamos onte cos reitores, e que garantirán case un 18% máis de recursos ata 2020, asegurando, deste xeito, a súa viabilidade de acordo coa mellora económica.

Quero agradecer explicitamente a toda a comunidade universitaria o proceso de modernización iniciado. Era imprescindible acometelo, pero fixémoslo, como se reflicte en múltiples exemplos.

A adaptación dos títulos ao novo marco europeo, a adecuación da oferta de máster á realidade actual, ou o recente acordo para a impartición da docencia de Medicina son probas de que os responsables da universidade actual están sendo consecuentes co que se agarda deles neste momento.

3.1.2 SANIDADE PÚBLICA

Este último acordo, histórico, pecha 17 anos de debate, e supón a primeira pedra do sistema sanitario que queremos construír cara ao futuro.

- Un sistema sanitario no que os profesionais que se retiran atopen continuidade nas novas xeracións. Máis de 4.700 prazas convocadas en ofertas públicas de emprego ilustran o que avanzamos neste camiño a pesar das esixencias legais.
- Pero tamén un sistema sanitario cunha organización e uns medios que o preparen para os retos que se nos presentan por diante.

Porque, señorías, coma no resto dos servizos públicos, sería unha equivocación renunciar a mellorar a Sanidade Pública.

Desde logo, a Xunta non se conforma con que case oito de cada dez galegos pensen que o noso sistema sanitario funciona ben ou bastante ben, máis de 10 puntos por riba da media estatal. E non o fai, entre outros motivos, porque os últimos anos son a proba de que sempre se pode mellorar.

Hoxe, os galegos teñen por lei dereitos dos que antes non dispoñían, como a segunda opinión, ou libre elección de médico ou de centro hospitalario.

Hoxe realízanse 188.000 intervencións ao ano nos hospitais galegos, 20.000 operacións máis que en 2009, máis que nunca na historia do Sergas.

Hoxe temos un rendemento cirúrxico maior, que xa supera o 75% e medra a un ritmo dun punto por ano desde o 2009.

Hoxe os pacientes con patoloxías moi graves agardan menos de 17 días por unha operación, menos de 51 os que teñen patoloxías graves, e o tempo medio de espera xeral reduciuse en 19 días nos últimos seis anos.

Hoxe, tal e como comprometín o pasado ano neste mesmo debate, 5 de cada 10 galegos teñen un hospital público ou centro de saúde novo ou reformado na súa área sanitaria; e en 2016 esa cifra elevarase a 7 de cada dez galegos.

Calquera destes exemplos demostran que a sanidade pública que atopamos en 2009 tiña marxe para mellorar, e que a melloramos. E, do mesmo xeito, hoxe asumimos que segue habendo marxe e que debemos seguir traballando.

Neste senso, anúnciolles que antes de que remate o ano presentaremos a Estratexia Sergas 2020, cos principais retos que o Goberno galego asumirá xuntos cos máis de 36.000 profesionais que traballan nos 14 hospitais públicos, 480 centros de saúde e 90 PAC cos que conta o Sergas. E que poderían resumirse en tres.

Primeiramente, o reto de completar a modernización das infraestruturas, que está avanzada nunha altísima porcentaxe, pero que cómpre pechar ao 100%. Nese senso:

- Antes de que remate o ano, iniciaremos os trámites para aprobar o Plan director do Hospital Público de Ferrol, iniciando xa en 2016 a súa reforma integral, comezando por unha das plantas de hospitalización.
- Completaremos as obras do novo bloque cirúrxico no Hospital Público da Coruña,
- Remataremos as ampliacións en marcha no Hospital Público de Ourense e do Hospital Público do Salnés, e iniciaremos a que xa se está tramitando para o Hospital Público da Mariña.
- E todo iso farémolo como o fixemos para equipar e poñer en servizo o novo Hospital Público de Lugo, que por certo antes de que remate este 2015 terá xa dispoñibles os equipos de Radioterapia e Medicina Nuclear.
- E todo iso farémolo como o fixemos tamén construíndo e abrindo un novo Hospital Público en Vigo, a principal infraestrutura sanitaria feita en España nos últimos anos.

Señorías, negar o novo hospital público de Vigo, negar que ten unha superficie que triplica a do antigo Hospital Xeral, negar que ten máis e mellores unidades de radiodiagnose, negar que ten tecnoloxía punteira, ou negar que ten un 70% de habitacións con camas individuais, por poñerlles algúns exemplos, non é defender a Sanidade pública, honestamente.

Iso non significa que se poida constatar que todo traslado leva aparelado unha molestia, constatar que non todo se fixo ben nese proceso, e por iso eu así o fago. Con toda a humildade do que se puido mellorar e que melloraremos, pero tamén con todo o orgullo de poder dicir que en plena crise fomos quen de facer o Hospital público que a área de Vigo non tivo en bonanza.

Señorías, o segundo gran reto da Sanidade Pública é continuar coa incorporación das novas tecnoloxías, que están transformando –e están chamadas a seguir facéndoo- desde a xestión da nosa sanidade pública, ata a formación dos nosos profesionais e o xeito no que estes se relacionan cos cidadáns, que son os usuarios do sistema.

Hoxe Galicia xa é unha referencia neste sentido. A historia clínica ou a receita electrónicas xa son unha realidade que facilita o día a día de 2,7 millóns de galegos.

Ademais, neste 2015 finalizaremos os grandes proxectos innovadores que se están a impulsar no marco do Hospital 2050 e do Innova Saúde (que conxuntamente supoñen un investimento de máis de 100 M€).

É precisamente a tecnoloxía un dos piares do terceiro reto sanitario para os próximos anos, na miña opinión o máis importante. Refírome á necesidade de adiantarnos para buscar solucións ás futuras doenzas e aos futuros pacientes da atención sanitaria

A sanidade pública de hoxe ten que prepararse para coñecer con antelación os riscos aos que ha enfrontarse hoxe, pero tamén mañá, e por iso, levouse a cabo un proceso de estratificación poboacional, que permitiu identificar o estado de saúde de cada un dos case 2,5 millóns de galegos maiores de 14 anos.

A sanidade pública de hoxe ten que prepararse para as doenzas que serán máis comúns hoxe, pero tamén mañá, e nese senso:

- Ademais de seguir deseñando accións específicas para os pacientes crónicos (hai preto de 800.000 galegos nesa situación),
- Tamén se está avanzando para previr os cancros máis habituais, como o de mama (cun programa moi consolidado) ou de colon (cuxo programa de detección precoz comezamos en Ferrol e imos estender progresivamente ao conxunto do Sergas).

E a sanidade pública de hoxe, señorías, tamén ten que prepararse para dar un servizo de calidade hoxe, pero tamén mañá. E neste senso, o noso compromiso é seguir buscando alternativas para:

- Reforzar a capacidade de resolución na Atención Primaria, que hoxe realiza 1,4 millóns de consultas asistenciais máis cada ano.
- E abrir con máis intensidade o hospital cara á atención domiciliaria, que creceu desde 2009 un 32%, e posto que cada vez está sendo máis demandada polos galegos, debemos ser capaces de poder darlles resposta.

3.1.3 SERVIZOS SOCIAIS PÚBLICOS

Señorías, este último obxectivo require dun elevado grao de coordinación co sistema de servizos sociais públicos, toda vez que en boa medida vén derivado do avellentamento da nosa poboación. E tamén neste punto hai xa pasos dados moi importantes.

Neste sentido, antes de que remate este 2015 entrará en vigor a Historia Social única, que integrará toda a información social dos galegos, e que supón o paso previo e imprescindible para a implantación da futura Historia SocioSanitaria, sen dúbida, un antes e un despois na atención, especialmente, dos nosos maiores.

Trátase, non cabe dúbida, dun dos proxectos máis importantes que temos por diante no ámbito dos servizos sociais, mais sen esquecer o pulo dado noutros aspectos e que imos continuar.

- Continuar abrindo prazas públicas de residencias, centros de día, e para persoas con alzheimer ou discapacidade (que xa incrementamos nun 27 % desde 2009).
- Continuar afondando nunha atención máis flexible, como garante a Carteira de Servizos Sociais ao configurar os recursos por separado, en lugar de facelo por centros.
- Reforzando as axudas para persoas con discapacidade, como fixemos aprobando unha lei específica para este colectivo ou cun novo modelo de transporte adaptado, que duplicou o número de usuarios.
- Ou continuar mellorando a atención dos dependentes. Hoxe xa somos a segunda comunidade autónoma en servizos para este colectivo, e imos seguir. O próximo ano, incluiremos no sistema a 10.000 novos dependentes.

3.2 PREPARACIÓN DO TERRITORIO DO FUTURO

Señorías, a aposta polos servizos públicos que demostramos durante a crise, e que mantemos agora que se inicia a recuperación, é a bandeira que máis me enorgullece enarborar cando saio fóra de Galicia. Cando iso ocorre, síntome voceiro dunha terra que quere ser unha nacionalidade histórica, si, pero sobre todo un país de futuro e con futuro. E non porque se conforme con brasóns, senón porque se dispón a seguir fortalecendo lazos, en lugar de rompelos, para ser máis forte.

Esa tendencia a tender pontes prodúcese cara a fóra, como logo tratarei de poñer de manifesto. Pero tamén cara dentro, e a nosa obriga –como Goberno– é contribuir a iso, desde todos os eidos en que é posible facer unha Galicia máis vertebrada e, así, máis unida.

3.2.1 UN TERRITORIO MÁIS VERTEBRADO

Un deses ámbitos é o que ten que ver coas tecnoloxías, probablemente un dos que máis atención e máis recursos ten recibido por parte da Xunta nos últimos anos. A súa importancia é incuestionable para todos nós, e eu celebro que este Parlamento así o puxese tamén de relevo na Lei de telecomunicacións que obriga a ter en conta a extensión da tecnoloxía en cada proxecto. Pero máis aló da consideración legal que lle deamos, o fundamental é seguir garantindo o seu acceso a todos os galegos.

Hoxe, 786.000 cidadáns que non tiñan posibilidade de Internet en 2009 están conectados á banda larga. É un logro indubidable, pero que cómpre continuar, conscientes de que non só pode medirse na cantidade, senón tamén na calidade dese acceso.

Con ese obxectivo, está xa aprobado o Plan de banda larga 2020, a través do cal asumimos cos galegos dous compromisos fundamentais:

- cobertura de banda larga de cando menos 30 Megas para a totalidade da poboación,
- e por riba dos 100 Megas para os núcleos de de máis de 500 habitantes, ou o que é o mesmo, para o 60 % dos galegos.

Señorías, a vertebración tecnolóxica debémola seguir completando coa que garanten as infraestruturas viarias e ferroviarias. Neste último ámbito, os galegos xa gozan desde abril das vantaxes do Eixo Atlántico que, malia a crise, fomos capaces de completar; e do mesmo xeito avanza as obras para que o AVE á Meseta sexa unha realidade en tempo e forma.

Señorías, gustaríame que xuntos puxésemos en valor os avances do AVE e que xuntos seguísemos fronte a todos os que non queren para a nosa terra o que, desde hai décadas, xa gozan eles.

No que ten ver coas estradas, temos o compromiso de que, ao final desta lexislatura, a rede de altas prestacións sexa un 66% máis extensa que a que existía en 2009 para maior comodidade, e sobre todo para maior seguridade, dos cidadáns. En 2016, catro de cada cinco galegos atoparanse a menos de 15 minutos dunha delas.

Isto será posible porque tamén este é un obxectivo prioritario que nos temos marcado para o que resta de legislatura, e para o que –de feito– a reforzada Consellería de Infraestruturas contará con case un 8% máis de recursos o próximo ano.

Penso que, neste senso, a posta en servizo este ano do Corredor Sarria-Monforte, a Autovía da Costa da Morte (que avanza cara a súa posta en servizo no verán de 2016), así como a Autovía do Morrazo (cuxas obras comezarán este outubro) son as actuacións máis importantes, xunto co desenvolvemento polo Goberno da ampliación da AP-9, dos tramos que faltan da Autovía Santiago – Lugo e da circunvalación de Pontevedra que se inicia. Ademais da Autovía do Cantábrico xa rematada.

No relativo á mobilidade, gustaríame referirme tamén a un ámbito de especial importancia, e que na miña opinión, ten tres fitos destacados nos próximos anos. Estou a falar do transporte. Así,

- Creo fundamental que sexamos capaces de completar a posta en marcha do Plan de Transporte Metropolitano na área onde aínda está pendente e nos concellos que poderían sumarse a el. Temos para iso a referencia dos 65 municipios que xa desfrutan das bonificacións correspondentes (entre un 30 e un 70%), e que permitiron un incremento medio do 20% do transporte público nas áreas onde está funcionando.
- Igualmente, a bonificación de peaxes xoga un papel importante na mellora da mobilidade. Un camiño no que temos decidido centrarnos nas autoestradas autonómicas. De feito, as autoestradas do Val Miñor e A Coruña – Arteixo son das máis baratas de España e este Goberno foi o primeiro que puxo en marcha bonificacións para os usuarios frecuentes.
- Pero, sen dúbida, é a intermodalidade o cambio máis importante ao que temos que dar resposta inmediata. Así:
 - Ao protocolo de billete combinado tren– bus xa asinado, e que permitirá que desde calquera parte de Galicia se poida chegar ata unha das terminais aéreas empregando tren e autobús, cun só billete e con transbordos e horarios coordinados...
 - Cómpre que tanto a Xunta como o Goberno central e concellos manteñamos os nosos compromisos coas estacións intermodais. Desde logo, a Xunta cumprirá os prazos en cada caso, como espero que cumpramos todos. En Vigo, na Coruña, en Santiago e Ourense.

3.2.2 UN TERRITORIO MÁIS PROTEXIDO

Señorías, todas as formas de intervención sobre o territorio han de acometerse tendo en conta que ese patrimonio común é precisamente o noso principal activo e han de recoller, por tanto, a necesidade de protexelo e preservalo.

Por fortuna, hoxe todos aceptamos que investir na protección do medio ambiente é tamén investir en futuro; e precisamente con esta idea vimos de reforzar o departamento de Medio Ambiente, con tres obxectivos que me gustaría trasladarles:

En primeiro lugar, co cometido de completar a aposta feita nos últimos anos polas infraestruturas hidráulicas. Máis de 1.000 M€ investidos desde 2009 permitiron avanzar de forma moi notable no saneamento das augas de Galicia. Construímos 35 depuradoras que dan servizo a 1,2 millóns de galegos, só neste 2015 xa están impulsadas outras 45 actuacións e abastecemento, saneamento e depuración, e continuamos, igualmente, comprometidos co saneamento das rías.

Non en van, a través dun investimento de máis de 460 millóns de euros e do acordo entre administracións, construímos as infraestruturas necesarias para sanear as rías de Ferrol, Vigo, Arousa e o Burgo, e con carácter inmediato impulsaremos tamén as que son precisas no caso da ría de Pontevedra. O maior pulo dado nunca en Galicia ao saneamento das rías, porque nunca antes se dera, ademais de con palabras, con tantos recursos.

Señorías, a xestión dos residuos é o segundo ámbito de prioridade que nos temos marcado na Consellería de Medio Ambiente.

Non cabe dúbida de que, como país, avanzamos de forma importante nesta materia. Hoxe elimínanse en vertedoiro 124.000 toneladas menos que en 2011. Pero, sendo isto un mérito de todos, cómpre que continuemos dotándonos de novos instrumentos para mellorar a xestión dos residuos, tanto hoxe como no futuro. Neste senso:

- Fomos quen de completar o selado de vertedoiros incontrolados, un fito que logramos o pasado ano 2014,
- Continuamos coa creación de puntos limpos, que neste 2015 estarán á disposición de case 9 de cada 10 galegos.
- E, sobre todo, actuamos no eixo central, que é a planta de Sogama que empregan 295 concellos, para que estea preparada para as necesidades actuais e futuras. Así:

- Ademais da licitación este verán da nova planta, un investimento de máis de 30 M€.
- Anúnciolles que o próximo ano tamén abordaremos a construción dunha planta de compostaxe nas instalacións do vertedoiro de Areosa.

Mais o imprescindible labor de coidado do noso territorio non pode quedar ao abeiro da vontade de cada Goberno.

Por iso consideramos preciso blindar o desenvolvemento sustentable de Galicia a través dun marco normativo que constitúe o terceiro eixo ao que quería referirme.

Señorías, logo de dotarnos de novos instrumentos para conseguilo (como o canon eólico ou o canon mineiro)...

Logo de poñer en marcha as Directrices de Ordenación do Territorio e de aprobar o primeiro Plan de ordenación do litoral...

Logo de dar conxuntamente un pulo á ordenación urbanística dos nosos concellos (desde 2009 duplicouse a poboación que vive nun municipio cun PXOM actualizado)...

Logo diso, agora todos nós estamos ante a oportunidade de dar o paso definitivo a prol dun urbanismo responsable que faga posible continuar vivindo dos recursos que ofrece este país, sen hipotecar os seus valores ambientais para as xeracións futuras.

Esa é a razón de ser do Proxecto de Lei do solo de Galicia, un gran obxectivo de Goberno que procura o triplo obxectivo da ordenación territorial; o desenvolvemento rural; e a protección efectiva da paisaxe.

Ese texto legal, que xa é propiedade desta Cámara, é o resultado dun amplo proceso de participación pública no que foron consultados máis de 75 axentes sociais e no que se aceptaron o 80% das alegacións recibidas. Son cifras que proban que aspiramos a unha Lei do solo de país, capaz de perdurar no tempo.

E por iso agardo sinceramente que ese esforzo de consenso e inclusión atope o seu eco nos escanos deste Parlamento, para que a importancia estrutural desta norma pese máis que calquera razón de oportunidade política e poidamos entre todos debater e acordar a mellor lei posible para Galicia.

3.2.3 PARA QUE NON HAXA UN TERRITORIO ABANDONADO

Señorías, pídlles colaboración neste punto porque creo sinceramente que a xestión que fagamos no proceso de aprobación e desenvolvemento da Lei do solo está a clave doutro gran reto que temos como país.

Vertebrar o noso territorio, protexelo, é en ambos os casos inútil se aceptamos como algo normal que o 93 % dese territorio se vexa como algo secundario para os nosos intereses sociais e económicos. Estou a falarlles, evidentemente, do noso medio rural.

Señorías, a conselleira desta materia dixo na súa recente toma de posesión algo moi certo, que seguramente todos os que estamos aquí compartimos. Os galegos amamos o rural. Amamos o rural non só porque Galicia se fixo grande a partir del. Non só porque a nosa terra non se poida entender sen a cultura, os costumes e a economía do noso mundo rural. Amámolo tamén porque sabemos que nel radica unha das nosas principais fortalezas como país tamén cara ao futuro.

Repensar o rural é unha tarefa que nos convoca desde hai tempo, que en boa parte abordamos desde o Goberno galego nos últimos anos, pero que cómpre completar desde unha dobre perspectiva: o rural ten un problema de abandono e ten un problema de avellentamento.

Os últimos anos foron especialmente produtivos para dotarnos dun corpo normativo indicado aos nosos intereses presentes e futuros.

- Tanto a nivel europeo, coa nova Política Agraria Común que favoreceu a Galicia en aspectos moi importantes.
- Como a nivel autonómico, especialmente a través da Lei de mellora da estrutura territorial agraria de Galicia que –xunto ás leis de mobilidade de terras e de montes impulsadas na pasada lexislatura– contribuirá a mellorar a base territorial das explotacións e, polo tanto, potenciar a súa competitividade.

Igualmente, os últimos anos serviron tamén para poñer de manifesto que o aproveitamento económico do noso rural non é algo ilusorio. Hai datos que avalan que hai tamén un camiño próspero que comeza no rural. Por poñerlles algúns exemplos:

- a produción do sector leiteiro creceu un 14% entre 2010 e 2015,
- a produción media por explotación medrou nun 23% entre 2009 e 2015

- a produción de carne da IXP Tenreira Galega subiu un 21,5% desde 2009
- a facturación conxunta da industria madeireira medrou nun 4,5% en 2014 e acadou a mellor cifra desde 2008
- o valor da produción ecolóxica duplicouse desde 2009 ata acadar os 31 M€
- e as exportacións dos nosos viños creceron en máis de seis puntos nos últimos catro anos.

Pero, señorías, do mesmo xeito que somos conscientes das fortalezas e das potencialidades que temos no rural, tamén o temos que ser das súas debilidades. Sacarlle partido ás primeiras e amortiguar as segundas é o principal reto que temos. Contamos para iso con tres instrumentos.

- Por un lado, o Programa de Desenvolvemento Rural 2014-2020, que supón unha achega de 1.185 M€ que chegarán ao noso agro a través de distintas actuacións.
- Por outro, o compromiso efectivo de todo o Goberno de reforzar a aposta pola comercialización e transformación dos produtos agrarios, que é unha tendencia consolidada nesta lexislatura (hoxe hai un 40% máis de recursos para este fin), e que continuaremos.
- E en terceiro lugar, e o que creo que é máis importante, o compromiso de concretar nos orzamentos do próximo ano 2016 un programa de impostos cero no rural en todos aqueles tributos que son competencia da Xunta. Así, ás que xa estaban en vigor, engádense que:

Ningunha transmisión de fincas en solo rústico pagará imposto de transmisións patrimoniais.

Tamén deixará de tributar a transmisión ou ampliación de explotacións agrarias.

E as agrupacións de fincas rústicas tampouco pagarán o imposto de actos xurídicos documentados.

Señorías, gustaríame que os galegos –e especialmente os mozos– visen nesta aposta reforzada polo rural unha demostración de que nel non hai un modo antigo de vida, senón opcións reais de futuro. A súa incorporación pode ser moi útil para afondar na diversificación do rural, que é un dos nosos obxectivos prioritarios, mais sen esquecer os sectores primarios básicos, aos que permítanme que me refira brevemente.

Primeiro, o sector lácteo, ao que imos seguir dando a relevancia que ten.

Seguiremos estando a carón do sector lácteo cando as decisións non dependen de nós directamente, como o estivemos nas negociacións para alcanzar un acordo pioneiro entre os produtores, a industria e a distribución, por cuxo cumprimento xa lles adianto que estaremos sempre vixilantes.

De momento, o que xa podemos constatar é que os efectos deste acordo xa son visibles nos lineais dos supermercados e, o máis importante, nos novos contratos que están a negociar os produtores.

Pero tamén estivemos, estamos e estaremos con decisións concretas da Xunta de Galicia. Así, o noso compromiso seguirá sendo palpable en medidas de todo tipo:

- A curto prazo, coa previsión de inxectar 80 millóns, 10 para facilitar préstamos aos donos das explotacións, así como anticipando 70 millóns de axudas da PAC antes de que remate o ano.
- A medio prazo, continuando a aposta decidida polo leite galego, promovendo –de todos os xeitos posibles— a marca Galega 100%.
- E a longo prazo, promovendo unha maior industrialización do sector lácteo, para o que –xa lles adianto— poñeremos á súa disposición un total de 30 M€.

Señorías, mellorar a rendibilidade é tamén o obxectivo prioritario no sector forestal, convencidos de que sacar o maior aproveitamento dos nosos montes é unha fonte de riqueza en si mesma, pero tamén o mellor instrumento para previr os lumes. Neste senso, o noso compromiso é, no marco da revisión do Plan forestal de Galicia que está en marcha e que prevemos pechar en 2016:

- Seguir apoiando aos propietarios a reforestar as terras: nos últimos catro anos dedicamos a este fin máis de 30 M€.
- Seguir acompañando as empresas do sector, sabedores de que o 70 % delas están en núcleos de menos de 5.000 habitantes.
- E seguir apostando polas agrupacións de propietarios para a xestión conxunta dos montes: a previsión é que no prazo dun ano haxa constituídas en torno a 25 SOFOR.

Falar do sector primario é falar tamén da pesca, un sector no que tamén vimos de acometer importantes esforzos –tanto en Galicia como no ámbito europeo–.

Entre os logros máis importantes, cómpre subliñar o incremento, no período 2012-2014, dun 13% de cota e dun 55 % do seu valor.

No mesmo senso, é destacable o resultado da negociación do Fondo Europeo Marítimo e Pesqueiro, que nos levou a avanzar no reparto porcentual no contexto español, pasando dun 44% no período 2007-2014 a un 51% para o 2014-2020 e que nos permitirá dispor de case 500 millóns para investir e apoiar o sector nesta nova etapa.

Este traballo previo posibilita agora abordar neste ano tarefas clave neste sector nunha cuádrupla liña:

- Na pesca, coa posta en marcha dun Plan de desenvolvemento da pesca artesanal e mellorando os custos dos barcos mediante a substitución do combustible actual por gas.
- No marisqueo, avanzando na conversión a unha actividade plenamente profesionalizada e no reforzamento dun compoñente de cultivo acuícola que permita ir máis alá do que o mar produce por si mesmo.
- Na acuicultura, coa achega dunha maior seguridade xurídica e axilidade na tramitación dos novos proxectos grazas á nova Lei de acuicultura de Galicia, pioneira na Unión Europea e co visto e prace por unanimidade onte en Bruxelas.
- Na transformación e comercialización, co reforzo das liñas de orientación da industria conserveira grazas ao novo Plan Estratéxico da Conserva, e que abordará desde as condicións de acceso ás materias primas, ata o reforzo da competitividade ou no uso das novas tecnoloxías.

Pero, do mesmo xeito que no rural, tamén no litoral, na costa, debemos seguir buscando novas fórmulas de diversificación Seguindo o ronsel dos 427 proxectos desenvolvidos neste período e o mandato ditado o pasado ano neste mesmo proceso neste Parlamento, os Grupos de Acción Costeira disporán de arredor de 60 millóns de euros para seguir traballando nesa liña

Contamos, pois, para o futuro do mar co rumbo das liñas mestras. Contamos coa propulsión orzamentaria e normativa. Agora contamos coa disposición absoluta dunha consellería que volve a ter plena dedicación a este ámbito. E, por iso, estou seguro de que, ao final desta singradura, chegaremos a bo porto.

3.3 PREPARACIÓN DA ECONOMÍA DO FUTURO

Señorías, a resistencia ás dificultades dos últimos anos non é algo que debemos atribuír neste debate aos sectores primarios de xeito exclusivo, nin posiblemente coa maior intensidade. Constatar que fomos quen de sobrepoñernos aos embates da crise é unha afirmación que se pode facer extensible á meirande parte dos nosos sectores produtivos.

Non estou aquí para dicir que os últimos anos tiveron un impacto neutro sobre eles. Agardo que tampouco vostedes o estean para afirmar que as nosas áreas estratéxicas esmoreceron porque iso xa está desmentido polos feitos. E debemos recoñecelo para seguir avanzando.

Señorías, recoñezamos entre todos que estamos sendo capaces de recuperar a produción industrial (no que vai de ano medrou un 3,8 %, por riba da media nacional).

Recoñezamos entre todos que o turismo está logrando un ano histórico, con máis viaxeiros e máis peregrinos ca nunca, e liderando as estatísticas en todo o Estado.

Recoñezamos entre todos que o sector da tecnoloxía foi quen de consolidar o emprego nesta durísima crise, manténdose por riba dos 15.000 traballadores desde 2010.

Recoñezamos entre todos que a industria téxtil, especialmente afectada pola crise, está recuperando os índices de produción, que creceron un 17 % no que vai de ano.

Recoñezamos entre todos que sector eólico continúa o seu percorrido a través do concurso aprobado a pasada lexislatura. O 85 % dos megavatios previstos seguen adiante e, de feito, xa están autorizados parques que conxuntamente, supoñen un investimento de case 400 M€.

Recoñezamos entre todos que logramos un futuro esperanzador para o sector da automoción, sobre todo despois de que –tras as negociacións en París de hai menos dun ano- Citroën adxudicase á factoría de Vigo a produción dos novos vehículos da marca (que suporá poder producir 2 millóns de unidades en 10 anos e investimentos de máis de 500 M€).

Ou recoñezamos entre todos o mérito de que esteamos aquí dicindo algo que levabamos moitos anos sen poder dicir:

- Que esteamos aquí dicindo que o estaleiro público de Navantia volve a ter pedidos e que, sen estar aínda nunha situación óptima, hai boas expectativas de que siga habendo boas noticias pronto.
- E que esteamos aquí dicindo que, con pedidos por valor de 1.900 M€, hoxe os estaleiros galegos teñen neste momento carga de traballo.

Gustárame facer especial fincapé neste último ámbito, tendo en conta que a situación do naval, e de forma concreta a certeza ou non dun compromiso por parte da petroleira Pemex para a construción de dous floteis, foi obxecto dun longo debate tanto dentro como fóra deste Parlamento. Por iso, quero dicirlles que efectivamente tiñan razón: non era certo que houbera dous floteis, porque, agora sabemos que había tres.

Señorías, facer este exercicio non supón caer en ningún acto de triunfalismo banal. Iso é propio doutros tempos e doutros gobernos. Tampouco debería ser problemático para ningún partido que queira exercer unha oposición responsable. Dicar que na economía <todo vai mal> é tan inútil para o país como dicir que <todo vai ben>. Eu pídolles que asumamos a realidade tal e como é para, con esperanza, pero con realismo, seguir mellorando.

A folla de ruta que lles propoño está trazada desde hai tempo, e eu espero contar coas súas achegas para poder desenvolver e adaptar ao novo contexto os catro piares que a sustentan.

En primeiro lugar, conto coa súa colaboración para seguir facendo de Galicia un territorio cada vez máis atractivo para investir.

- Que dea máis facilidades, de xeito que, á simplificación de trámites e aos incentivos que garante a Lei do emprendemento á que antes me referín, seguiremos apoiando tamén ás aceleradoras de empresas (como o *Open Future* de Santiago, *Vía Galicia* en Vigo e Lugo, ou *Agrobiotech* en Ourense).
- Debemos seguir dando tamén máis espazo para investir, e por iso mantemos as bonificacións de entre o 30 e o 50 % aprobadas este ano para comprar solo empresarial (que xa permitiron vender case 340.000 metros cadrados, cifra que supera de longo as vendas dos dous anos anteriores xuntos e as sitúan ao nivel de 2008).
- E, igualmente, continuaremos con máis liñas de financiamento. No que vai desta lexislatura, en materia de promoción económica aprobáronse case 3.000 proxectos empresariais que mobilizaron investimentos que roldaron os 400 M€, e esa será a prioridade tamén no que resta de mandato.

En segundo lugar, seguiremos afondando no Plan de diversificación industrial ao que este Parlamento nos obrigou hai exactamente un ano. Así:

- Igual que aprobamos a Estratexia de impulso á biomasa, para abrírnos a un ámbito que ofrece moitas posibilidades económicas, pero tamén de posta en valor do sector forestal;
- Igual que reforzamos a aposta polos investimentos de gasificación (está aprobado un plan que suporá un investimento de case 200 M€ ata 2020 para achegar gas natural ao 82 % dos galegos);
- Igual que materializamos a decisión de que Galicia poida aspirar a ser un polo tecnolóxico no ámbito aeronáutico (cun investimento previsto de 45 M€ ata 2020),
- Anúnciolles que iniciaremos o desenvolvemento dunha Estratexia de apoio á biotecnoloxía, cunha liña de actuación prioritaria:
 - un programa para que as pemes do sector teñan apoios cando máis o precisan, á hora de madurar os proxectos e crear activos para o mercado, de xeito que non sexan tan longos e custosos como agora.

Trátase, por tanto, de apostar por un sector que ten demostrado moitas posibilidades (Galicia é unha das tres comunidades onde máis está medrando), pero tamén un dos que ofrece maiores potencialidades no terceiro piar polo que lles proponho seguir apostando, que é a innovación.

- Contamos para iso coa Universidade: hoxe estamos apoiando directamente o labor de case 400 investigadores.
- Están tamén a disposición os tres institutos de investigación sanitaria que acollen 107 grupos de investigación con máis de 1.100 investigadores.
- Reforzamos o papel dos centros tecnolóxicos, directamente a través dos contratos programa e tamén a través das Unidades Mixtas de Innovación creadas en sectores estratéxicos da nosa economía.
- E igualmente seguen garantidos recursos públicos. Do mesmo xeito que desde 2013, un terzo do investimento da Consellería de Economía se destina a innovación, no futuro tamén está garantida esta aposta, toda vez xa está aprobada a Estratexia de Especialización Intelixente co visto e prace de Europa e con 1.600 M€ mobilizados ata 2020).

En suma, señorías, penso que Galicia está nunha boa posición para buscar, no novo contexto, unha maior competitividade a través da innovación. E ese é o propósito que nos propoñemos seguir con máis intensidade:

- Primeiro, continuando o Programa Oportunius, para poder apoiarnos no principal valor para innovar: o talento dos científicos.
- Segundo, cun novo programa para facilitar a incorporación de 200 mozos ás actividades de I+D+i das empresas.
- E terceiro, continuando o desenvolvemento do modelo de Industria 4.0. Así, os orzamentos de 2016 incluírán unha nova axuda para os procesos de innovación neste ámbito, que combine subvención a fondo perdido con préstamos cara a facilitar a aproximación das pemes á fábrica intelixente.

Facilidades, diversificación, innovación e internacionalización, señorías. Este último é o cuarto camiño que temos aberto para fortalecer a nosa economía de hoxe, e tamén a de mañá.

Neste senso, temos demostrado por que esta aposta, e que é a súa utilidade demostrada nos últimos anos. Non en van, o número de empresas galegas exportadoras medrou un 28,5% desde 2009, rompendo a barreira das 6.000; así como o volume das exportacións, que creceron un 28%, acadando os 17.825M€ en 2014 (que é xunto co 2013 un ano histórico neste sentido). Esta tendencia segue a manterse neste exercicio (que acumula xa máis dun 5% de incremento).

Tamén temos claro con qué seguir apostando pola internacionalización, que é basicamente con máis recursos. Así, o orzamento neste ámbito é hoxe un 25 % superior que ao inicio da lexislatura.

Definimos por que, con que, e tamén temos decidido con quen debemos seguir traballando. E por iso as políticas de internacionalización da Xunta seguirán da man de emprendedores, das cámaras de comercio ou dos galegos no exterior.

Precisamente con este obxectivo de coordinación, está creado un Foro de Internacionalización coas principais empresas exportadoras de Galicia e, igualmente, contamos coa Rede Pexga que xa asiste a calquera galego que queira internacionalizarse en mercados como México, Estados Unidos, Colombia, Brasil, Marrocos, Rusia, Reino Unido e China.

Cara ao futuro, anúnciolles que estamos a traballar en novos destinos e pronto se materializarán coa apertura de antenas de internacionalización en Dubai, Alemaña e Chile.

4. PECHE

Señorías, todos os sectores e indicadores, con diferente intensidade, acreditan que estamos nun cambio de ciclo. Que hoxe celebramos o último Debate de Autonomía desta lexislatura pero tamén o primeiro dunha nova etapa de esperanzas fundadas.

Estes anos chegamos a coñecer o noso chan e agora non debemos poñernos teito. Por iso queda aínda moita tarefa por diante, moito por conseguir, moito por superarnos; pero o que hoxe aínda nos parece insuficiente, non hai tanto que nos parecía inalcanzable.

Negar esta realidade é o mesmo que rexeitar o mérito do pobo por todo o que acadou ata agora.

Poderemos acertar máis e tamén equivocarnos, pero do que non hai dúbida é de que, se algo caracteriza este Goberno, desde que viñan mal dadas ata a esperanza que agora recobramos, é que cremos en Galicia.

Cremos que aquí podíamos facer barcos ou automóbiles tan ben ou mellor que en calquera outro lugar.

Cremos que esa Galicia Calidade que distingue os nosos produtos no mundo era máis cun slogan e isto podía reflectirse, por exemplo, nas exportacións.

Cremos que tiñamos todo o que era preciso para que se investise na nosa terra tempo e diñeiro e os datos de turismo sinalan que cada vez máis xente *quere vir, e coñecer e repetir Galicia*.

Cremos na creatividade, o talento e a innovación para ter o noso propio espazo no novo tempo no que xa estamos.

Cremos, en definitiva, na nosa xente. O bo camiño de Galicia non foi outro, todo este tempo, que seguir ás galegas e aos galegos.

Seguílos, e que este camiño fose estable. Con institucións autonómicas ao seu servizo, en lugar de facer delas un campo de batalla interna entre partidos nun mesmo goberno ou directamente denostalas.

Seguilos e non entorpecelos. E por iso o Plan de modernización da Administración continúa na senda de acadar o *papeleo cero* na súa relación cos cidadáns. Hoxe seis de cada 10 trámites xa se poden facer por vía telemática, e nese camiño seguiremos avanzando ata alcanzar a totalidade.

Seguilos e serlles útiles. Cun Goberno máis eficiente, capaz de sacar máis rendemento dos recursos públicos. Capaz de facer máis con menos.

Seguilos e darlles a seguridade de que hai unha Sanidade pública, unha Educación Pública e uns servizos sociais públicos viables, que estarán todo este tempo ao seu dispor e despois de acadada a meta, tamén para as xeracións vindeiras.

Seguilos e que se sintan amparados por unha Xustiza que funciona con máis medios humanos, tecnolóxicos e tamén infraestruturas. En Santiago, en Ourense ou en Ferrol. Tamén na Coruña na Fábrica de Tabacos e en Pontevedra. Agardo que tamén en Vigo coa nova cidade da Xustiza.

Seguilos e apoiar con máis intensidade a quen máis lle custa cunha política social que non permita que ninguén quede atrás e que as nenas e nenos galegos vaian por diante.

Seguilos, poñer en valor o que é Galicia, o que facemos as galegas e galegos e impulsar o seu avance. E avanzamos.

Por máis que aquí se escoitaron voces que nos negaban as posibilidades de acadar o acadado; estou convencido de que todos os que formamos parte desta Cámara compartimos a mesma crenza en Galicia e na nosa xente.

Todos os que estamos aquí ocupamos un escano pola vontade democrática das galegas e galegos. Temos a obriga de facernos merecedores de que Galicia crea tamén en cada un dos que estamos aquí.

Hai un ano presentei un programa de impulso democrático para loitar contra o descrédito dos seus representantes:

- Cunha lei que limitase o financiamento de partidos.
- Cunha lei que permitise unha maior participación cidadá.
- Cunha nova lei que ampliase as competencias do Consello de Contas.

- Cunha Lei de transparencia e bo goberno, que fose das máis avanzadas de España.
- E cunha Lei de ordenación da asistencia xurídica.

Señorías, catro das cinco leis xa están en vigor ou nesta Cámara. A quinta será aprobada no próximo Consello da Xunta.

Lamentablemente vostedes borráronse. Non contamos coa súa colaboración pero estas leis serán boas para todos.

Para os cidadáns porque se aumenta a súa participación, a transparencia, as restricións aos partidos e os controis aos gobernos.

Para o Goberno porque dificultan que o interese persoal poida empanar o esforzo dos que nos envorcamos polo interese xeral.

E tamén boas para vostedes. Todos os partidos estamos expostos a que xurdan dúbidas ou directamente corruptos. Depurar a política é unha responsabilidade de todos os que estamos na política. Desentenderse desta preocupación cidadá e limitarse a trasladar que os males da política están só no adversario é un mal máis que se lle fai á política.

Fagámonos merecedores de que Galicia crea en cada un de nós. É lóxico, e san, que discrepemos sobre diversos asuntos. Pero non é comprensible para ninguén, nin moito menos saudable para o noso país, que todo, absolutamente todo, sexa motivo de refrega partidista.

De verdade parece razoable que poida haber discusións entre nós sobre a preocupación que todos compartimos contra a violencia de xénero?

Non o é, e o tempo que dediquemos a iso é tempo que perdemos no importante. Debemos sumar ás axudas que reciben as vítimas (máis en Galicia que en ningunha outra comunidade), e á coordinación da asistencia entre as distintas administracións, un terceiro pilar que considero fundamental: reforzar a prevención, especialmente entre as xeracións máis novas.

Señorías, como país non podemos asumir a repunta do machismo que estamos detectando entre os adolescentes. Por iso, conto coas súas achegas para a elaboración dun Plan específico de igualdade na educación.

Fagámonos merecedores de que Galicia crea en cada un de nós, e tampouco traíamos a esta Cámara problemas que non existen fóra dela.

Os cidadáns non debaten sobre quen ten a propiedade da lingua. Ningún grupo nin ideoloxía debería arrogarse esa propiedade. Na rúa hai entendemento e cordialidade lingüística. Ningún cidadán se impón a outro pola lingua que escolle en liberdade. Por iso, non discutamos nós se unha lingua debe imporse á outra, e analicemos xuntos como sacar o maior proveito ás potencialidades que a lingua propia nos ofrece.

Podemos pasar horas discutindo o que todos sabemos: que o galego é útil. Ou podemos tentar que esa utilidade a perciban os galegos.. Eu propóñolles esta última alternativa. Que a lingua deixe de ser unha ferramenta política para que poida ser unha ferramenta de progreso.

Que nos faga progresar dentro, e para iso deseñaremos un Plan de dinamización lingüística entre os mozos; pero tamén fóra, seguindo o camiño que nos marcou por Lei este Parlamento. Nese senso, anúnciolles que poñeremos en marcha os mecanismos para que Galicia se incorpore á Comunidade de Países de fala lusófona.

Porque, señorías, é abríndonos como mellor defendemos a nosa lingua, como o resto de sinais identitarios que nos dan sentido, que nos unen como pobo.

Non tratemos a nosa riqueza cultural como un vestixio de épocas pasadas. A cultura é tamén algo do noso tempo. Conservala, protexela é, sobre todo, facela presente aquí e no mundo.

Ese obxectivo ten o seu reflexo en distintas normativas, como a Lei de patrimonio cultural que se está a elaborar ou a Lei de museos que tamén impulsaremos para facer destes espazos algo vivo e adaptado ao público dos nosos días.

Tamén en accións específicas, como a recente declaración BIC do patrimonio das antigas caixas de aforro (a primeira comunidade que completou este proceso) e a posta en marcha do dominio *puntogal*, unha fiestra aberta para mostrarnos no mundo.

Velaí o camiño que habemos seguir, na miña opinión. Alí onde outros optan polo ensimesmamento e por tentar reescribir a historia, nós defendemos con normalidade, sen enfrontamentos, e con orgullo, o que somos.

O que, sen poñernos fronteiras, nos fai únicos en España, sen necesidade de ir contra España.

Porque, señorías, a España que se pretende atacar é a España das Autonomías. O Estado ao que se desafía é o Estado das Autonomías. A Constitución que se cuestiona é a que garante as Autonomías.

A intención non é romper un sistema opresivo e centralista que afoga as identidades territoriais, senón precisamente unha estrutura que garante e apuntala as singularidades dos pobos de España.

Este Parlamento nace dun Estatuto de Autonomía. Ese Estatuto fundaméntase na libre vontade do pobo galego e nunha Constitución que insta a un modelo territorial vertebrado por comunidades autónomas.

A Galicia de hoxe é consecuencia dunha arquitectura institucional que foi deseñada mediante históricos acordos políticos e referendada por históricos acordos sociais.

Sería erróneo e mesmo perigoso desentendernos de procesos que atentan contra a estabilidade institucional da que formamos parte.

O Goberno galego sempre estará á fronte ou a carón daquelas iniciativas que melloren o sistema vixente, empezando desde logo polo financiamento autonómico.

Pero con esa mesma claridade, non poderá aceptar privilexios que nos levarían de volta a aquel agravio comparativo que quixo restrinxir o noso Estatuto de Autonomía. Se 'aldraxe' foi aquilo, 'aldraxe' sería tamén isto.

Quero afirmar con rotundidade que Galicia non é debedora de ninguén, nin se ve na obriga de resarcir a ninguén por non se sabe que ofensa. Esa mesma firmeza sírvenos para non incorrer no erro e na inxustiza de confundir a un pobo irmán con algúns dos seus dirixentes.

Cataluña tamén é parte de Nós. Non soamente porque o noso Alfredo Brañas sexa considerado un dos pais do autonomismo catalán, ou porque fosen emprendedores cataláns os que pularon pola nosa industria, ou porque a riqueza desa comunidade fose labrada por moitos galegos. Cataluña é parte de nós porque compartimos cultura, pasado e presente. Por iso sentímonos preto da súa cidadanía e lonxe dos que nos queren afastar dela e dun futuro en común.

A celebración deste debate coincide precisamente coa abrupta manifestación das consecuencias que ten para esa comunidade irmá, un tipo de política que responde máis ao intento de fuxir da realidade que á decisión de enfrontarse a ela...

A historia ensina o resultado deste tipo de liderados. No mellor dos casos, conduce á decadencia de países que quedan ensimesmados en falsos mitos. Non quero algo así para Galicia.

Nesta lexislatura a miña teima fundamental foi salvagardar un elemento esencial sen o cal todo o demais carece de base de sustentación. Refírome á cohesión social. Nós témola.

Nós non tivemos medo a gobernar. Non proclamamos unha independencia da España na que nos sentimos libres nin da Europa que enmarca o noso desenvolvemento; senón dun destino que parecía condenarnos a ser eternamente vítimas da crise.

Fomos nestes anos independentes da resignación, do fatalismo, do derrotismo. Non lle propuxemos á nosa cidadanía ficar sos no mundo, esmorecendo con identidades destrutivas e fratricidas, senón traballar a carón das grandes democracias.

Hai moitas formas de ser galego, e todas teñen cabida nese proxecto común que é a autonomía. Afortunadamente non somos un país solista senón polifónico, e estou convencido de que esa é a clave de que Galicia supere as dificultades con sacrificios, pero tamén cun éxito que cabe anotar no xa cuantioso palmarés do pobo galego.

Este cambio de ciclo que xa soamente cuestionan os que antes negaron a crise, ten un valor que vai máis aló do estritamente económico. Era a primeira vez que Galicia afrontaba unha situación semellante dotada de ferramentas de autogoberno.

Pois ben; podemos afirmar que as institucións que conforman a nosa Autonomía foron determinantes para acadar unha saída que se consolida día a día.

Houbo unha resposta galega á crise e por iso avanzamos agora cara a unha recuperación tamén galega.

Todas as galegas e os galegos son imprescindibles. Non houbo divisións entre nós nin enfrontamentos con pobos irmáns, senón que preferimos apoiarnos os uns nos outros.

Galicia anticipouse e foi un exemplo a seguir por todos e serao para as xeracións de galegas e galegos que veñan despois de nós, para os que reconstruíu o presente, propiciou un futuro e lle dixo adeus ao pasado.